

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WPN.055.1.2025
Warszawa, 06 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 7570

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Poseł na Sejm RP Pani Bożeny Lisowskiej w sprawie zbadania niezależności ekspertów sporządzających opinie w Centrum Oceny Skutków Regulacji Uniwersytetu Warszawskiego.

Szanowna Pani Poseł,

po zapoznaniu z przedstawionym zakresem przedmiotowym sformułowanych wątpliwości dotyczących opinii ekspertów Centrum Oceny Skutków Regulacji Uniwersytetu Warszawskiego oraz ze skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wystąpieniem o zbadanie niezależności tych ekspertów, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Mając na uwadze znaczenie zachowania przez uczelnie, zgodnie z najlepszymi tradycjami uniwersyteckimi, bezstronności w zajmowanych stanowiskach i kierowania się obiektywizmem przy dokonywaniu analiz przez akademickie środowisko eksperckie, pragnę jednocześnie wskazać, że art. 70 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie. Podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni, a obowiązkiem władzy publicznej jest tworzenie optymalnych warunków dla tych wolności i autonomii społeczności akademickiej. W związku z tym, stosownie do art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, ze zm.), dalej: „ustawa PSWN”, organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach.

Centrum Oceny Skutków Regulacji jest jednostką organizacyjną Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W sprawach dotyczących m. in. struktury organizacyjnej uczelni, polityki kadrowej, zadań wykonywanych przez pracowników uczelni bądź osoby, z którymi uczelnia współpracuje w oparciu o umowy cywilnoprawne, właściwy pozostaje rektor. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy PSWN do zadań rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni. Stosownie do art. 23 ust. 2 pkt 1, 2, 5, 7 i 11 ustawy PSWN, do zadań rektora należą w szczególności: reprezentowanie uczelni, zarządzanie nią,

wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy, prowadzenie polityki kadrowej w uczelni, a także zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni. Dodatkowo w art. 23 ust. 3 ustawy PSWN przewidziane zostało, że rektor nadaje regulamin organizacyjny, który określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, a także organizację oraz zasady działania administracji uczelni. Równocześnie, w myśl art. 23 ust. 6 tej ustawy, rektor ponosi odpowiedzialność za swoje działania na zasadach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych. Przepisy ustawowe nie przewidują bezpośrednich środków nadzoru ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nad prowadzoną w uczelni polityką kadrową ani władczego oddziaływania przez ministra na dobór kadry eksperckiej w uczelni.

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki sprawuje nadzór nad uczelniami, który ma charakter nadzoru prawnego, czyli dotyczy badania zgodności działań uczelni z przepisami ustawy i jej statutu. Zakres, rodzaj i tryb sprawowanego przez ministra nadzoru nad uczelniami jest ściśle określony w ustawie PSWN, która nie przyznaje Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego uprawnienia do ingerowania w sprawy doboru kadry eksperckiej w jednostkach organizacyjnych. Przepisy ustawy PSWN nie przewidują również narzędzi prawnych, które umożliwiłyby ministrowi rzetelną i opartą o zobiektywizowane kryteria weryfikację niezależności uczelnianych ekspertów.

Szkoły wyższe działają jako samodzielne i niezależne jednostki organizacyjne (osoby prawne), a z punktu widzenia zasad ich organizacji i funkcjonowania mają charakter samorządny oraz korporacyjny. Z uwagi na prawnie gwarantowaną autonomię uczelni, ich organy nie są organizacyjnie ani też służbowo podporządkowane żadnemu organowi administracji publicznej. Wpływ na kształtowanie sfery związanej z przestrzeganiem określonych standardów pracy i norm etycznych mają przede wszystkim władze uczelni oraz instytucje przedstawicielskie środowiska akademickiego i nauki, które podejmują działania wspierające przestrzeganie zasad etyki zawodowej środowiska akademickiego, w tym opracowują tzw. dobre praktyki.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.